

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Manifestul fruntașilor noștri.

Sibiu, 19 Februarie 1896.

„Tribuna“ de ieri publică un Manifest de foarte mare însemnătate, care este iscălit de șapte dintre cei mai harnici fruntași ai noștri, anume de Dr. Ioan Rațiu, președintele comitetului național, de George Pop de Băsești, Iuliu Coroiann, Dr. Teodor Mihali, Rubin Pațiu, Gherasim Domide și Patriciu Barbu.

Care dintre Români buni nu cunoaște aceste nume? Cine n'a auzit de acești zeloși bărbați ai noștri?

Toți șapte, ca șapte frați, ei sînt dintre acei lăncieri luptători naționali, cari judecați fiind în procesul Memorandului au suferit pentru neam temnițele unghurești de la Seghedin și Vaș.

În fruntea lor este domnul Dr. Ioan Rațiu, președintele comitetului național, acela a cărui casă a fost dărîmată de Ungurii de la Turda, acela, care conducător a fost în toate luptele frumoase, pe care bărbații noștri le-au purtat în cei din urmă ani.

Acești fruntași ai noștri au scris împreună și au iscălit acum o prea frumoasă scrisoare către poporul românesc ce se numește Manifest.

Fiindcă Manifestul este îndreptat anume către popor, vom spune pe scurt acum ce zice fruntașii noștri, ca și cetitorii „Foii Poporului“, care nu pot citi „Tribuna“, să afle ceva despre el.

Mai Antăiu „Manifestul“ spune, că poporul românesc, ca toate popoarele de neamul Romei a ținut și ține la libertate, egalitate și frățietate. Aceasta a dovedit-o poporul românesc și la anul 1848, când adunându-se pe „Câmpul-Libertății“ de la Blaj într'un număr de 40 de mii și-a proclamat programul seu național, pe care cu jurământ l-a întărit în fața lui Dumnezeu și a lumii întregi.

Spune apoi cum a luptat poporul românesc de la 48 și până în zilele noastre ca drepturile lui sînte să fie recunoscute și cererile lui drepte să fie împlinite.

Spune mai ales cum în anii din urmă poporul românesc a ținut adunări mari la Sibiu, unde a hotărît ca să dea către Maiestatea Sa un „Memorand“, în care să se expună stările în cari ne aflăm noi Români și nedreptățile mari ce ni-se fac din partea stăpînirii unghurești.

Arătînd cum „Memorandul“ a fost dus la Viena, și cum conferința cea mare ținută la Sibiu în vara anului 1893 s'a învoit cu ducerea Memorandului, Ma-

nifestul se rostește asupra procesului celui mare dela Cluj.

Eată din cuvînt în cuvînt cum vorbește Manifestul despre acest proces nedrept:

„Dar acțiunea noastră a trezit interesarea popoarelor de asemenea nedreptățile în statul acesta și a deșteptat atențiunea lumii culte asupra stărilor de lucruri din țeara noastră. Oamenii de înaltă erudițiune politică au început a se rosti asupra violațiunilor, pe cari le îndurăm; cur' stăpînirea, ca un vinovat, care nu are scuse legale și îndreptățile spre apărare, în neputința în care se afla și în care îi era imposibilă contestarea aserțiunilor noastre drepte, ori justificarea procedurii sale, împinsă de o dușmănie nedeamnă pentru o putere de stat și mai ales de acel curent șovinist bolnăvicios, care s'a semnalat încă de la inaugurarea domniei clementului maghiar în stat, ne-a lăsat înaintea curții cu jurăși din Cluj și a dat astfel ocaziune cetățenilor maghiari de acolo să se satisfacă dorințele de răzbunare potențate în inima și mintea lor prin același șovinism detestabil, care domnește și ține în fierbere continuă vicia publică din stat.

Noi mandatarii națiunii române, am fost aduși de puterea statului într'o stare, în care șinula noastră ne era impusă de însași demnitatea neamului nostru și ne cerea deci cea mai mare prudență. Era pusă sub judecată cauza unei națiuni și lăsată la aprecierea unor oameni, cari nici cunoștința raporturilor de drept public și politic al statului nostru poiglot nu o posedau și nici chemare nu aveau de a decide asupra unei cauze ce își are bazele sale în dezvoltarea de secolii a vieții statului și este îndreptățită a se afirma în sensul dreptului natural; car' aceasta era o anomalie cu atât mai mare, cu cât oamenii accia erau stăpînii de curentul șovinistic și în fapt juriul era astfel compus, încât aveau să judece Ungurii pe Români în cauza luptei ce există între aceste două popoare.

Am protestat contra acestui act de forță majoră.

Am declarat ori-care juriu de stat de incompetent a judeca în cauza neamului nostru.

Am renunțat la apărarea noastră.

Am pășit noi acușării ca acușatori contra puterii publice de stat, arătînd

datorința guvernului de a respecta îndreptățirea unui popor, care își revindică în mod constituțional drepturile sale naționale.

Am protestat în contra chiar a sistemului asupritor ce ținde la răpirea a tot ce avem în lume mai scump: limba și legea, la nimicirea vieții noastre naționale.

Am ridicat un protest acuzator în fața lumii civilizate contra celui marcrunt și mar detestabil procedeu, care s'a manifestat vr'odată în lupta întreprinsă pe teren legal de o națiune nedreptățită.

Dar' stăpînirea a rămas surdă și nesimțitoare față de protestările noastre.

Am fost condamnați printr'un simulacru de justiție; am fost prinși de către gendarmi și ridicați ca niște criminali ordinari în puterea nopții dela căminele noastre familiare, în contra procedurii criminale și a pravei usitate în cauze de aceste politice; am fost apoi duși tot de gendarmi și lăși în temnițele unghurești; am fost expuși acolo la tratamente îndăsprite și neprevăzute în ordinașiunile carcerare. Într'un cuvînt libertatea ni-a fost răpită și posibilitatea de a continua lucrarea noastră ni-a fost curmată într'un mod nedrept și neuman.

După aceea „Manifestul“ se rostește asupra agrățiării, prin care iubii noștri întemnițați au fost sloboziți earăși.

Noi, — așa scriu fruntașii noștri eliberați — agrățiarea n'am cerut-o. Ea ni-s'a înfășoșat ca un lucru venit din simțul de dreptate al Maiestății Sale, ca un semn, că Maiestatea Sa dorește, ca și poporul românesc să i-se facă dreptate, și să se bucure și el de aceeași îngrijire din partea stăpînirii, care i-se cuvine cu drept cuvînt.

Acum, zice „Manifestul“ — când earăși sîntem liberi și simțim datorința ce ni-o impune încrederea neamului românesc, precum și greutățile ce avem să învingem în continuarea îngrijirii și conducerii cauzei naționale mai departe, ni-se impune de sine întrebarea: Oare față de acest preainalt act de agrățiare al Maiestății Sale, guvernul ști-va și voi va să tragă și el consecvențele logice? ști-va și voi-va oare să se emancipeze de influența nefastă a șovinismului, și înțelegînd pe Domnitor, ști-va să se inspire și el de sentimentul dreptății?

Dreptul de alegător.

Legea electorală ungurească din 1874 (articolul XXXIII.)

(Urmare.)

Partea III.

Listele electorale.

§. 29. Lista electorală (în care sînt scriși cu numele toți cei ce au drept de alegători) va fi alcătuită din oficiu și revizuită și îndreptată în fiecare an.

§. 30. Pentru facerea și îndreptarea în fiecare an a listei electorale, comitetul central alege pentru fiecare cerc de alegători, în fiecare an, câte o comisie statornică (permanentă) și hotărăște vremea în care această comisie are să-și sîrșească lucrarea în cercul întreg.

§. 31. În acele cercuri, cari sînt alcătuite din unul sau mai multe „orașe libere regești“, și din comune, cari se țin de una ori mai multe jurisdicțiuni, comitetul central trimite pentru fiecare jurisdicțiune câte doi membri în comisia de conscripție (care scrie pe alegători), cari membri vor implini cu toții împreună conscrierea în întreg cercul de alegători.

Dacă în sinul acestei comisii s'ar ivi, cu privilegiul desbaterii oare-cărei întrebări, egalitate de voturi (adecă dacă votând asupra întrebării ar fi deopotrivă de mulți de o părere căți și de cealaltă), atunci de fiecare dată se trage soarte, care dintre membri să ese din comisie, și apoi întrebarea se dărimă pe partea care a rămas mai tare după eșirea unui membru din cealaltă. După trecerea acestei hotărîri însă și membrul eșit intră earăși în comisie cu toate drepturile sale.

§. 32. Președintele comisiei de conscripție e dator a hotărî, în timpul dat dela comitetul central, ziua în care va eși, pentru îndeplinirea conscripției, în fiecare comună mare și în fiecare reședință a notarului cercului (în locul în care șede notarul).

Aceste termine urmează a fi vestite prin primăriile comunale, în chipul obișnuit de ele, în fiecare comună cel puțin cu 8 zile înainte de ziua pusă pentru conscriere.

Terminele puse vor fi aspru ținute de comisie, și la întemplantare de a se ivi vre-o pedecă de nelămurat, se va pune termin nou, care asemenea are să fie vestit cu 8 zile mai înainte!

Insemnare. Acesta este un paragraf foarte de lipsă să fie știut și ținut minte de toți cetățenii. El ne face cunoscută o datorie din cele mai însemnate ce slujbașii noștri o au față de popor: de a alcătui în fiecare an listele alegătorilor și a le îndrepta întregindu-le, luând întrînsele pe cei ce vîrsta și starea i-au adus la dreptul de alegători și ștergînd pe cei ce l-ar fi pierdut. Și despre timpul când comisiunea va eși în comune pentru săvîrșirea acestei însemnate lucrări, să vestească poporul cu 8 zile mai înainte!

Știind acum aceasta, întrebe-se fiecare cetitor în câți ani s'a făcut și în câți nu în comuna ori în cercul seu notarial acest lucru?

Sunt zeci și sute de cercuri notariale și comune, unde oamenii abia au auzit despre așa ceva! De ce? Pentru-că nu se implineste de slujbașii unguri legea în acele părți ale ei, din cari am putea ave și noi ceva folos.

Solgăbirul trimite scrisoare notarului și notarul, așa ca pe un lucru de nimic îl spune primarului și — gata. Asta o numește apoi vestire.

Oamenii noștri buni și cu curagiu, să știe seamă de datoria ce acest paragraf de lege o pune slujbașilor și acolo unde nu se va implini, după trecerea anului, să facă arătare la ministrul de justiție (al dreptății) contra celor ce ar fi fost chemați să publice și să lucre și n'au publicat și n'au lucrat.

§. 33. Comisiei de înscriere trebuie să i-se pună la îndemână:

a) listele de conscripție alcătuite dela 1848 până la 1872;

b) cartea principală (cea mai de frunte) privitor la contribuția directă (Tabela B.)

Poporul român a cerut și cere, pretinde chiar, egala îndreptățire a tuturor popoarelor, cari constituiesc și susțin statul, precum și garanții pentru respectarea ei.

Le cere și le pretinde acum, ca și în trecut, încălzit de sentimentele nobile și spriginit de principile neperitoare ale libertății, egalității și fraternității.

Le cere și le pretinde în numele dreptății, al culturii și al civilizațiunii.

Le cere și le pretinde ca pe niște drepturi și ca pe niște condițiuni ale existenței sale.

Poporul român pretinde imperios împlinirea justelor sale postulate, la care nici-odată nu poate renunța.

Frumoase și încurăgietoare sînt cuvintele, cu cari fruntașii noștri se rostesc asupra temniței, ce au suferit:

„Închisoarea, rapirea libertății și daunele materiale ce le-am suferit și le mai suferim, nu ne-au muiat, nici nu ne-au intimidat, ci mai mult ne-au oțelit.

„Dulci au fost aceste suferințe ca împlinite în conștiința simțului de datorie și înălțătoare au fost, fiindcă pentru aspirațiunile naționale ale poporului nostru le-am îndurat.“

În celelalte ale „Manifestului“ neînfrânții noștri luptători ne spun, că precum în trecut, așa și în viitor își vor implini cu sfîntenie toate datorințele și nu se vor da linderet dela nici o jertfă, pe care cauza națională ar cere-o.

În deplină convingere, că ceea-ce fac o cere datorința de Români, o cer interesele naționale, o cer interesele patriei, vom apăra — așa vorbesc fruntașii — cu toate puterile noastre cele mai scumpe comori naționale, ce le avem.

„Stăm firm pe bazele programului național dela 1881, și în toată mișcarea noastră vom fi conduși de sfîntenia drepturilor noastre naționale și inspirați de interesele poporului român, ai cărui reprezentanți sîntem“.

Astfel încheie „Manifestul“, astfel se ne zicem cu toții, și să urmăm cu toată însuflețirea pe fruntașii noștri, de cari mândri să fim.

FOIȚA.

Suspînul fraților.

Când e, Doamne, desbinare între frații de un sînge,

Atunci fiecare frate, cum suspînă și cum plînge.

Pricepînd că-alor avere, prin discordie dispare
Și din ceea-ce avură, ei vîd că va scădea tare.

Își pun a lor bistă frunte, între mâni și plîng
cu-amar,

De alor multe năcazuri, osteneți, trade 'n zadar.

Dacă își aduc aminte, cum cu-alor părinți erau,
Veseli, nu triști, ca acuma, nici un rău nu îndurau.

Cei mai mici frați, cu toți strigă, bade Ioane
grijește,

Că puținul, ce avurăm, acuma se pustiește,

Las' pe frații, ce acuma, vreau să zică, că
nu-'s frați,

Dă-le pace, dacă dînșii, vreau să fie desbinați.

Ascultînd la guri străine, ce asupra-ne toesc,
Dacă n'au suflet de frate, și de noi se despărtesc,

Nu-'i vom uita nici-odată, cum de noi s'au
despărțit

Și la a lor despărțire, cum pe toți ne-au
amărit.

Vrînd ei ca a lor să fie, numai blidul cel cu
lînte,

Ear' pe noi să ne 'nvrăjbească! vai ce frați
fără de minte.

Dumneata, bade Ioane! între noi fiind mai mare,
Ai trudit ziua și noaptea, ca să fim în bună
stare,

Nu înceta nici-odată, de noi frați, a pune seamă,
Că de ne lași fără cărmă, atunci avem mare
teamă,

Că nu rămîne nimica, din ce am fost căștigat
Pîn' toți frații la olaltă, la postate am lucrat,

Lasă leneșii să meargă, fără trudă să trăască,
La aceia stăpâni unde, pentru somn să le
plătească,

Dacă ei nu stau la lucru, pîn' postata vor fini,
Dă-le pace să se ducă, că n'au voe de-a trudi.

Stai Dumneata la lucrare, Dumnezeu 'ți-a ajuta,
Ducă-se frații netrebnci, și fără ei vel lucra,
Că cel care se apucă, lui o casă, să zidească,
Multă trudă, greutate, are până s'o finească.

Însă trîndavul atuncia, când păreții a ridicat,
Desperează de lucrare, lasă lucrul negătat,
Cei cari vîd, toți rîd și strigă: Ni mîi! Ce
mai ticălos,

Că nice pe a lui seamă, nu-i în stare de
prisos.

Ca să-și facă casa gata, să-i fie spre locuință,
Vai de capul seu nemernic... Ce amărită
ființă...

Lasă trîntorii să meargă, căci ei numai
miere sug,

Ear' în vară, când e timpul, pentru strîns,
se duc și fug...

c) cărțile catastrale.

d) acolo unde s'a făcut comasarea, și cartea fundamentală de comasare.

Fiecare oficiu, cum și fiecare slujbaş public și preot, e dator a da, atât comisiei de conscriere, cât și comitetului central, datele ce 'i-s'ar cere pentru alcătuirea și îndreptarea listelor nominale, (după nume, a alegătorilor). (Va urma).

Averea țerii risipită.

Sunt mai bine de două săptămâni, că foile ungurești zi de zi scot la iveală mișelii, cari de cari mai mari, săvârșite de domni unguri puși sus, pe mâna cărora au încăput bani de-ai țerii să-i păzească ori să-i cheltuiască spre anumite scopuri.

Pilda cea mai nouă și mai scârboasă în acelaș timp, o aflăm în reaua credință cu care un învățat ungar, om de încredere al guvernului, a umblat cu o sumă mare de bani ce 'i-s'a dat dela guvern. E vorba de un anumit *Pulszky Károly*, trimis de guvern prin Italia, ca să cumpere chipuri frumoase și statue (chîpuri cioplite), pe cari să le pună spre vedere la expoziția din Budapesta din vară, ca podoabe de milleniu. 'I-a dat guvernul Impintenatului Pulszky vre-o 400.000 fl., aproape jumătate de milion. Ce a făcut omul acesta văzându-se cu atâția bani în mână? S'a dus prin Italia și Franța și s'a dat la traiu boeresc cu femeii de cele ce știu să folosească pe astfel de oameni și a cumpărat ce brumă a cumpărat, a cumpărat chipuri ce nu trebuiau la alți oameni cu ochii, și le plătia cu sume de zeci de ori mai mari decât erau vrednice, și le trimetea la Budapesta.

Pe urmă a venit și el înapoi, când n'a mai avut cu ce cheful.

Aci, apoi, desfăcându-se marfa, a început să pară chiar și orbilor cam cu coarne trgul făcut de milleniu, și a pornit cercetare contra cumpărătorului Pulszky, și atunci el, a lăsat să cheme niște doctori să-l cerceteze și să-l declare de nebun. 'L-a declarat și 'l-a băgat într'o casă de nebuni. Dar' descoperindu-se că a făcut grozavă risipă de banii ce a primit, că totul nu e vrednic nici a treia parte, dar' și afară de aceea nu poate da seamă de toți banii, au început foile să strige că nu cred că-i nebun și s'au dus alți medici, și au văzut că zeu nu-i așa stricat la cap precum se face, și au luat pe jupânul și 'l-au pus la locul seu — în temniță! Și azi e risipitorul în temnița din Budapesta, unde are să sërbeze și el milleniul nației sale!

Astfel un singur om a nimicit, dacă nu toate cele 400.000 fl., dar' aproape toate, căci nu-i nimic de marfa ce a cumpărat-o cam pe jumătate din bani.

Dar' aceasta e numai o pldă!

Foile mai scormonesc la ele și arată că zeci de treburi de acestea s'au făcut și se fac din privilegiul milleniului unguresc. Fiecare ab a apuca să bage mâna în punga țerii, și apoi las pe el că-'ți face treburi! Și tac, și cei mai mulți sunt destul de „cuminiți“ ca să nu fie descoperiți și abia câte un Pulszky se află, pe care să-l poată prinde cu cupa mică.

Har' țeara ce să facă? Să plătească dări ne mai pomenit de grele și aruncuri peste aruncuri și anume noi nemaghiarii, căci noi formăm partea cea mai mare a plătitorilor de dare.

Acestea sunt fericirile pe cari milleniul unguresc ni-le aduce.

Lupta în comitate.

Alegerea din Zlatna.

Valea-dosului, 1 Februarie 1896.

Alegerea întâmplată la 14 Noemvrie 1895 au nimicit-o stăpânitorii nostri dela comitat, din cauză, că acea alegere nu s'a început la 9 ore, ci la 10. Vina la aceasta o poartă dl președinte Ólberg Gustav, năcazul însă tot noi Românii suntem siliți a-'l purta, căci așa e voea celor mari și tari!

La 15/27 Ianuarie 1896 s'a făcut deci o nouă alegere în comuna Zlatna — pentru alegerea a 5 membri la congregația comitatului nostru Aiud. Alegerea aceasta a dat din nou dovadă lumii și îndeosebi fraților Români, că Românii din aceste părți, sunt adevărați urmași ai părintelui nostru strămoș Traian, și ai moșilor bravi Horia, Cloșca și Iancu. N'au pregetat a veni la această alegere — în un frig și ger mare — alegători din cele mai depărtate locuri, precum din Buciumani și Sohodol. Purtarea bărbătească a tuturor alegătorilor a fost adevărat românească — foarte cum se cade — din nou au ales cu mulțime de voturi pe domnii preoți Nicolae Motora, Nicolae Cristea, Gedeon Ra-deș, apoi pe domnii Aurelian Danciu și Dr. Fodor, avocat.

Ungurii din opidul Zlatna, din nou au căzut cu ai lor candidați — deși dînșii umblau ca turbați ca să ademenească prin fel și fel de apucături pe ai nostri alegători.

Lăudat să fie bunul Dumnezeu, că poporul român, în aceste zile grele, o curagios și nu dă crezământ fșgăduelilor deșerte a contrariilor nostri, și nu-'și vînd drepturile pe un blid de linte, dar' nici pe un drob de aur! S'au convins din pățania trecutului, că străinul îl măgulește și îi vorbește cu drag, numai când e la strîmtoare, și numai până își face trebile și-'și ajungo scopul — ear' după aceea îi întoarce dosul, nu-'l mai vede, nici în o seamă nu-'l mai bagă, ci ca o răsplată pentru ajutorul dat îl asuprește, hui-ducește, batjocorește, tundo și belește, cu epitețe ca „bűdös bocskoros oláhl akasztófára vallo vankuja“.

Fraților! până acum din nenorocire nu am avut la comitat așa un număr însemnat de bărbați Români, cari să apere drepturile noastre, să pună vorba bună pentru voi.

Multe sunt năcazurile poporului român, care le îndură și nu este cine să-l ajute și

Lasă buhele nocturne, să se bage în ascuns,
Că ved că lumina zilei, la a lor ochi a ajuns.
Ajungînd lumina zilei, ochii lor 'i-a 'ntunecat,
Dela vedere vr'o-dată, nu sînt apte de umblat...

Dumneata, bade Ioane! fii harnic tot cum ai fost

Căci atunci noi știm cu toții, că nu scade bunul noat.

Și Dumnezeu să-'ți ajute, să ne duci în stare bună,

Din inimă îți urăm, frați mari și mici împreună...

Dumneata fiind mai mare, noi mici mari, te conjurăm,

Mergi la lucru înainte, căci noi cu toți te urmăm,

Ca pe fratele mai mare, rînduit a ne conduce
La care privim cu toții, ca la un părinte dulce.....

Velcher, 1 Februarie 1896.

Aron Boca Felchereanul.

Poesii populare.

Din Ticușul-românesc

culese de *George Malcan*, învățător.

Când eram de-o zi de două

Mă 'nvățam a fura ouă.

Când eram de-o săptămână

Furam oala cu smântână,

Când eram de-o lună-două

Furam cloșca de pe ouă.

Când eram de-un an de doi

Mă 'nvățam a fura boi.

Când eram de nouă ai

Mă 'nvățam a fura cai.

Când eram de unsprezece

Duceam caii de apestre,

Da-'i duceam și îi vindeam

Cu mândra fi cheltueam.

De-ar veni luna lui Maiu

Să ved munții lui Sinai

Să ved munții luminoși

Și murguții cei frumoși.

Place-'mi vinul roșior
Pe stava dela Criscior
Place-'mi vinul roșu tare
Pe stava din Ciucul-mare.

Place-'mi vin, dar' și rachiu,
Pe stava dela Giurgiu,
Place-'mi vin dar' și pelin
Pe stava din Severin
Și beau vinul tot cu chila
Pe stava dela Brăila.

Astăzi beau, mâne plătesc
Aș de mulți bani prăesc,
Astăzi beau și mâne eară
Tot am bani de cheltueală.

Face-'mi-aș casă și șură
Dar' ploscuța-'i tot la gură,
Face-'mi-aș șură și casă
Dar' ploscuța nu mă lasă.

Lumea, țeara 'mi strigă hoț
Că le-am furat caii toți

miiuiscă pe el! Cu deosebire pe lângă ne-număratele greutăți e globit pentru privilegiație de pădure în un mod ne-maipomenit de aspru. Culesu-s'au și s'au strîns de pe popor gloabe de bani mai mult ca darea pămîntului, fără-ca cei-ce le dau să știe batăr că ce s'a făcut și ce s'a isprăvit cu ele. Poporul pretutindea îl auzi întrebând mereu, unde sînt sumedeniile de zeci de mii de florini, cari s'au strîns dela noi și spre ce scop se folosesc? Da, au drept să știe aceasta, căci din a lor proprie pădure sînt globiți cu bani strînși cu multă trudă și sudoare! În comitatul nostru al Aiudului solgăbirăul judecă privilegiațiile de păduri, legea de pădurărie îi dă voe a pedepsi pe bietul om până de 7 ori cât face dauna. Aș spre pildă, un sătean face daună în pădurea comunii de 30 cr., apoi pedeapsa de 7-ori 30 cr., care face 2 fl. 10 cr., și spesele Măriei Sale 1—2 fl. = 4—5 fl. v. a. Unde în lume trebuie mai mare asuprire pe bietul popor, a lui e pădurea, a poporului, pe el e întabulat, el plătește toate dările, și tot el să fie așa de groaznic pedepsit, sărăcit și stors.

În comitatul Devei de mult s'a schimbat acest lucru, căci membrii din congregația acelu comitat au hotărît ca birăul și notarul să judece privilegiațiile de pădure, și nu solgăbirăul, care de regulă e străin, și aceasta cu dreptul s'a făcut, pentru-că birăul și notarul, cunosc mai bine starea poporului, și nu pot face socoteală de spese așa mari ca solgăbirăul, care om străin fiind, duce în deplinire legea cu toată asprimea, căci lui îi trebuie bani și ear' bani, căci el din acele gloabe (pedepse) trăește, acele îi sînt isvorul traiului de toate zilele!

Vitorul va dovedi, că ce se va putea face și că încât se mai poate îndrepta lucrurile, căci mare și grea muncă așteaptă pe cei-ce au fost aleși.

Laudă și cinste se cuvine vouă conducătorilor firești ai poporului, și cu deosebire vouă, scumpilor alegători români, cari n'ați întârziat a da ascultare conducătorilor voștri, eșii și susținuți din al vostru stn. Așa să fie și în viitor să fim unul pentru toți și toți pentru unul, să urmăm sfaturile și îndemnele preoților și învățătorilor noștri cu cea mai mare scumpătate, căci numai pe această li mai avem pe la sate limpezi și curați și cari viețuind în mijlocul poporului și cunoscînd mai de aproape năcăzurile cari le suferiți, ca niște

străji neadormite se vor nîzul a vă spriginl, apăra, ajuta și mîngăia, ear' pe vrășmașii noștri îi vom pune în respect, silindu-i a cinsti legile, îi vom înmuia cu legile sfințite și întărite de Împăratul și Regale nostru Francisc Iosif I.

Strănepotul lui Horia.

Din comitatul Hunedoarei.

Un binevoitor al foii noastre, un om cu carte și bun Român, din comitatul Hunedoarei, ne trimite următoarea scrisoare cu vești despre starea treburilor naționale în acel comitat.

Eată scrisoarea:

Valea-Murășului, Februarie 1896.

Domnule Redactor!

Românii din marele comitat al Hunedoarei, drept s'o spun, de un lung șir de ani, păreau că sînt obosiți și desgustați oarecum de luptă, și numai rare și slabe semne de viață mai dădeau în cele naționale, deși acest comitat e doar' unul dintre acele, cari în istoria suferințelor noastre, n'a fost dintre cele din urmă când i sa dat privilegiu de încercări pentru scuturarea sclăviei și a nedreptății.

Anii din urmă însă, cari au avut peste tot o înfuriere bună și deșteptătoare asupra poporului, au arătat și în aceste părți roade frumoase.

Se știe, că în toamna trecută s'au întemplat alegerile pentru congregațiile comitatelor.

În comitatul Hunedoarei, unde mîna Ungurilor apasă cu multă tărie pe voința poporului, s'a arătat la alegerile pentru congregație un frumos spor față de trecut.

În cercuri, unde până aci reușiau numai Unguri și Jidani, de astă-dată în unele, Românii au reușit să-și scoată oamenii lor de încredere, și să înlătore veniturile străine, cari se scoteau aleși cu sila în cerc, pentru-că mergînd în congregație să lucreze contra binelui poporului în numele căruia vorbeau.

Lucrul acesta însă a supărat pe îngâmfații stăpînitori ai comitatului, și ei pentru cavinte de nimic, au nimicit alegerile în trei din acele cercuri, unde Românii reușiseră mai bine ca altă-dată, și au pus alegerile nouă pe 2 zile dela începutul lui Februarie în cap de iarnă.

Și s'au pus apoi pe lucru cu mici și mari, cu buni și nebuni, ca să ademenească poporul și să-l înfrice. Ba au încercat și să-l zăpăcească vestind greșit ziua alegerii.

Dar' n'au reușit.

Poporul s'a adunat mult, la ziua și locul alegerii, mai mult ca de altă-dată în vreme de toamnă ori vară, și în cercul Dobrei au seos din urnă tot atăția Români (5), câți și în toamnă, față de un singur Ungur.

La *Petroșeni*, vîzînd Ungurii, că o să le meargă cum nu li-a plăcea, solgăbirăul și cei de pe lângă el, au încercat un mijloc, ce le-a ajutat și lor, dar' și nouă, și anume mijlocul bunei înțelegeri.

Înainte de alegere a chemat la sine pe trei fruntași Români și pe 3 Unguri și s'au pus să se înțeleagă, și s'au mulțumit ca din partea ungurească să fie aleși doi (de toți trebuiau 5), ear' din partea românească 3 membri la congregație.

Românii cari în aceste părți nu stau prea strălucit, fiind poporul sărac și rămas încă înapoi în ale cărții, s'au învoit la aceasta, și așa au mers la urnă, și așa au ales.

E întâiul cas, că Ungurii s'au arătat aplicați aici spre pace și bună înțelegere.

În cercul *Miel* însă, folosindu-se de toate apucăturile și amenințările, Ungurii au reușit să scoată din urnă pe 2 Unguri și 2 Români, deși în timpul trecut reușiseră numai Români, toți 4.

Aci s'a arătat slăbiciune din partea multor oameni, chiar și preoți și învățători, cari nu și-au îndeplinit chemarea. E drept, că e Ilia un cerc, în care și foi se cetesc mai puțin cu mult, ca în alte părți, și bag-seamă de aceea și simțul național e mai slab, și mândria națională mai puțină!

Dar' și aci au biruit Ungurii *numai cu 1 vot!* Cu toate încercările de înfricare și amenințare, totuși jumătate din alegători s'au purtat și de astă-dată brav, și nădejde avem, că pe viitor nu vor mai căde în păcat nici cei-ce de astă-dată, spre rușinea lor, au căzut.

Reușita dela Dobra și Petroșeni însă ne mîngăie pentru pierderea de jumătate dela Ilia, și ne face să privim cu încredere în viitorul românismului din acest comitat, și să nădăjduim, că la alte probe, și mai frumoase izbânzi să putem secera!

Ctot.

Nice unul n'am furat,
Făr' cu stava 'i-am mînat
Pe cărarea dosului
Pe calea Brașovului.
Hoțule, c'ai furat cai
N'am furat de nouă ai,
Hoțu-le c'ai furat boi
N'am furat d'un an, de doi.
N'am furat că n'am putere
Că temnița-'i cu zăbrele
Și sînt alții la putere.

Din Tagul-mare

culese de *Grigoriu Șuteu*, învățător.

M'a făcut maica năltuț
Să fu la fete drăguț
M'a făcut maica subțire
Să fu drag și la copile.

Fos'am ficior frumos foarte
Și-am iubit fetele toate,
Câte fete 'n braț' am strîns
Toste după mine-au plîns

De te oi strînge și pe tine
Plînge-'i și tu după mine,
Dară de te-aș săruta
De mine nu te-ai lăsa.

Dragimi-'s copilele
Ca și popii cărțile,
Dragimi-'s cocoanele
Ca popii icoanele.
De n'ar fi mândra frumoasă
N'ar fi fete mînioase
Dar' mândruța ca o stea
Fetele n'o pot vedea
Și pe mine pentru ea.

Cruciuliță de argint
Amîndoi ne-am potrivit,
Cruciuliță de aramă
Amîndoi sîntem de-o seamă,
Și la stat și la uitat
Și la dulce sărutat,
Și la ochi și la sprîncene
Ca doi porumbei la pene
Tu năltuță subțirică,

Ca și trasă prin verigă
Eu înalt și subțirel
Ca și tras printr'un inel.

Fă-mă Doamne măr gutăiu
La mândra la căpătăiu
Fă-mă Doamne fir de grâu
La mândra pe lângă brău.

Până sînt fetele fete
Nu le vezi la cărcime bete
Dacă pun conciu pe cap
La cărcimă nu mai încap
Tot închină câte-odată
Să trăești, dragă surată.

Tinerețe, haine bune,
Pentru voi capul 'mi-oi pune,
Bătrînețe, haine rele
Rău mă tem c'oiu pica 'n ele.

Mă dusei la mănăstire
Șezui patruzeci de zile
Tot cu gândul la copile

SCRISORI.

Legile păgâne.

Bucerdea-vinoasă-română, în ziua de 3 sfinți
archierei 1896.

Eată ce ni-se scrie despre urmările păgâneștilor legi:

În 28 Ianuarie a. c. st. v. am fost invitat după datina noastră de către prietenul meu Alexandru Miclea, a merge în satul vecin Craiva, ca nuntaș cu ospetul, după mireasa lui.

Când sosirăm la locul hotărât la locuința lui Simion Suciul. Onu, unde era mireasa, spre marea mirare a tuturor nuntașilor, auzirăm că „mireasa trebuie să o ducem ne cununată” — lucru ne creștinesc după părerea noastră.

Așa a și fost. Întrebând noi, că cum un lucru ca acesta ni-s'a spus, că preotul nu voește să cunune pe tineri că nu au slobozenie dela purtătorul de matriculă civil, căci nu se impliniseră zilele și numai Mercuri în 31 Ianuarie s'ar fi implinit.

Purtătorul de matriculă în cercul Cricău, de care se ține și comuna Craiva e un Român, notarul Moise Meteș; Român ca el! . .

Oare când au mers tinerii la prima înșouare să nu fi întreat că: oare potu-se cununa până a nu intra în post? Ce le va fi răspuns notarul, care e Român? Știind, că săptămâna brânzei, e săptămâna de post. Oare nu ar fi trebuit să sfătue pe tatăl miresei cu care este și înrudit, ca să nu fuceie căsătoria? că și așa nu se pot cununa cu cununie bisericască.

Mirii au întreat, dar' precum am înțeles notarul a sfătuit cu totul altcum, zicând: că ce lipsă mai au să mai meargă și la preot, poate că au bani de lăpădat? Așa a și făcut omul nostru, a ascultat de neamul seu, și și-a lăsat fata să meargă necununată.

Eată dar' religiozitatea și moralitatea poporului sguduită din temelie prin legile cele păgâne.

Am auzit dela prietenul meu, mirele, că ar fi mers și la dl protopop gr.-or. din Alba-Iulia să le mijlocească dispensație arhierască ca să se poată cununa barem Joi în săptămâna brânzei și protopopul i-ar fi cerut 10 l. v. a., dar' el sfătuit de fiitorul seu socheru, nu s'a învoit, rămânând mai bine necununat. Dareros lucru, și de un necreștin adevărat vrednic.

Mada,

Loc deschis. *)

Mulțumită publică.

La petrecerea arangiată la 26 Ianuarie n. c. în comuna Bistra din Munții-Apuseni, cu scopul ca din venite să se procure cărți pe seama școlărilor miseri din loc.

S'a încassat peste tot suma de . 53 fl. 70 cr.

Din cari s'a spesat cu arangierea , 20 fl. 90 cr.

Și a rămas un venit curat de . 32 fl. 80 cr.

Ca suprasolviri au încurs dela următorii p. t. downi: Alexandru Dărăbanț, jude reg. pens. 2 fl.; Becker Mátyás 50 cr., Demetriu Popa 50 cr., Vasile Tomuța 1 fl. 50 cr., Ioan Vlassa 1 fl., Dr. Zosim Chirtop 1 fl., Ioan Vana 1 fl. 50 cr., Nicolae Cothișel 1 fl., George Giurgiu 1 fl., Gál Lászlo 1 fl., Zsigmond Löwy 2 fl., Rudolf Löwy 1 fl., Nicodim Cothișel 50 cr., Solomon A. 50 fl., Kádár Károly 50 cr., Boznyák Gergely 50 cr., Mihail Dan 50 cr., George Marcu Corcheș 50 cr., Iuliu Poruțiu 50 cr., Kolomán Kerezo 1 fl., Ioan Motora 50 cr., Ioan Rațiu 50 cr., Schanzel Iosef 50 cr., Mihail Motora 50 cr., Todoruțiu Morariu 50 cr., Csiki Lajos 50 cr., Hans Buder 50 cr., Iuliu Walter 50 cr., Teodor Pașea 50 cr., Bolog Teodor 20 cr., Ioan Vessa 20 cr., Ioan Coroiu 20 cr. Aceștia precum și tuturor spriginitorilor acestei petreceri, comitetul arangiator le aduce cea mai călduroasă mulțumită.

Bistra, la 5 Februarie 1896.

Pentru comitetul arangiator:

Alexandru Papiu,
președ.

Romul Marcu,
secretar.

Petru Simu,
cassar.

Avis!

Încunoștiințăm pe cetitorii noștri, că toate exemplarele din „Căldururul poporului” s'au vândut deja și astfel Institutul nostru Tipografic nu mai poate îndeplini nici o comandă de căldurare de acest fel.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacția nu primește răspunderea.

CRONICĂ.

AVIS! Ni-se cere publicarea următoarelor: Învățătorii din protopopiatul M.-Radna și toți cei-ce voesc a participa la conferință în Berzova (în 9/21 Martie 1896) să trimită până la 25 Februarie la subscribul 60 cr., pentru care sumuliță va căpăta în sala de învățământ prânz (fără beutură), la din contră să nu port vina.

Vasile Popoviciu,
învățător.

Biserica și măiestrul. Ni-se scrie: Cu privilegiul trecerii mele prin Dej am văzut o biserică frumoasă românească gr.-catholică. Așa frumseță de biserică încă în părțile noastre nu am văzut. Am întreat pe un frate Român, că ce biserică e aceasta? 'Mi-a răspuns că-i biserică românească, zidită de un Român, măiestrul George Matei, din Lipova (Bănat). Venim a lăuda pe astfel de măiestru român care știe astfel de lucruri să facă; îi frumos că se mai află și Români cari știu astfel de lucruri frumoase. La vre-o cățiva pași am întâlnit un Ungur, care m'a întreat pe mine: ce te uiți așa cu plac la biserică *vost*? 'I-am răspuns: mă uit că-mi place tare cum e zidită biserică asta mândră. Mi dragă că am auzit, că biserică aceasta mândră a zidit-o un măiestru român din Bănat. „Hei ala a fost om de omenie, și maistor bun *numai paguba ca este el rumun*” (*Kár hogy Oláh*). Așa a zis Ungurul Pista mormăind după mine.”

Ian Saru,
cantor.

Petrecere. Corul vocal bisericesc al plugarilor gr.-or români din Semlac a arangiat Duminecă în 28 Ianuarie v. a. c sub conducerea dlui Teodor Suciul în sala dela „Ospătăria mare”, un concert, cu următorul program: 1. Motto, quartet executat de cor. voc. 2. Cuvânt de deschidere, rostit de părintele Demetriu Ganea. 3. Bobocele și inele, cor bărb. de I. Vidu, executată de cor. vocal. 4. Căldul, poezie de I. Vulcan, declamată de Stefan Țereu. 5. Steaua României, de Kavrás, exec. de corul voc. 6. Bărbatul și muerea, poezie de M. Gangavu, decl. de G. Hidișu și Pavel Popa. 7. Cunoașteți țeara, quartet, exec. de cor. voc. 9. Pomana Țiganului, poezie decl. de N. Marta. 10. Sere-nada, cor bărb. de Porumcescu, quartet, exec. de cor. voc. 11. Limba română, poezie de-

Mă 'nchinai pe la icoane
Cu gândul pe la cocoane,
Cu fața la răsărit
Și cu ochii la peșit.

Cine dracu-a mai văzut
Iarbă verde pe cuptori
Și-o fată la doi ficiori
Earbă verde sub pătete
Și-un ficior la două fete.

Mergând seara pe uliță
Mă 'ntâlnii cu-o copilă
Cerei gură de-o groșită,
Măi bădiță bădișor
Batē-te al mândrii dor
Nu-s fată de potlogari
Să dau gură pe crețari
Și-s copilă tinerea
Și la față frumușea
Nu dau gură num' așa.

De jurul Arieșului

culese de Iuliu Holdec, învățător.

Cine a lăsat oftatul
Ierte-i Dumnezeu păcatul!
Omul dacă n'ar ofta
Trupul s'ar invenina,
Dar' omul dacă oftează
Sufletul se ușurează.

Eu mă jur de mă omor,
Că nu-mi trebuie drăgușor
Unde-l ved nu-l încungiur;
Și mă jur că nu-i așa
Că nu-mi trebă dragostea,
Unde-o ved nu fug de ea.

Mândruliță de demolt
Cari 'mi-ai dat gură 'mpramut
Nu gândi că te-am urit,
Te-am urit două-trei zile
Și 'mi-e gândul tot la tine
Și de seară viu la voi
Să-ți dau gurița 'napoi,
Că de-o fi poate să mor.
N'as vrea să-ți rămân dator.

Mândră-aseară-am fost la voi
Și tu ședeai între doi,
Mândra-aseară-am fost la poartă
Și tu, dragă, durmeai moartă.

Te cunosc bădițul meu
Deemi-te Dumnezeu,
Te cunosc pe șuerat
Că tu ești voinic curat,
Pe sunetul zalelor
Pe mersul picioarelor.

Draga mea leliță Floare
Făcută ca o vioare;
Ochii tăi și toate-mi plac
Sprincenele moarte-mi fac.

Din Posaga-de-jos

culese de Toma Călbază, june.

Câte flori din Turda 'n sus
Toate cu mândra le-am pus
Câte-am pus până 'ntr'un prânz
Toate bine ni-s'au prins,

clamată de d-șoara Livia Ganea. 12. Taci bărbate, cor mixt de I. Vidu, quartet, executat de cor. voc.

Toate piesele au fost executate cu multă precizie, încât cele mai multe au trebuit să se repeteze. Public a fost numeros. După concert a urmat petrecere cu joc, care a ținut până dimineața. Venitul a fost 77 fiorini 50 cr., care s'a destinat fondului.

Suprasolviri au incurs dela domnii Lazar Adamoviciu, paroch gr.-or 3 fl. Kefler Sándor, apotecar 2 fl., Titu Gulesiu, econ. 1 fl. 50 cr.. Dr. Bund Arpad, medic 1 fl., Bleszár Mátyás 1 fl., cărora li-se exprimă mulțumită.

Un lucru condamnabil. Ni-se scrie de lângă Turda. „Cu părere de rău trebuie să arătăm onoratului public cetitor spre îndreptare, o purtare neghioabă (nesocotită) a învățătorului din Comitetul *Ilie Murășan* cu cinstita lui doamnă. — Fiind odată și domnia lor în fruntea unei frumoase nunte ca nănași mari — au voit a-i face onoare voinicosului conducător de matricule, care mai înainte l-a subjugat pe învățătorul „fălos“. Ca să arete ele în fruntea lucrului, a venit în comuna Torda-Tur și pe neștiute a împodobit mireasa, deși ea era iuformată, că cum să se poarte la împlinirea legii civile a cununiei. Venind însă nesocotitul învățător cu vorbe măgulitoare, a condus-o cu pompă mare, a-i face onoare și mai fălosului notar la legătura căsătoriei civile, urde au fost primiți bine și așezați pe scaune moi (umplute) neludatinato la acel necreștinesc fapt. Nu m'ar supăra nimic această nesocoteală de-ar fi venit dela un neștiutor de carte, care nu știe cum trebuie cinstită această lege, dar' astfel n'am putut să nu-l arăt.

Stimion Rus,
par. gr.-cat.

Oamenii rădăciți. Ni-ae scrie, că în comuna *Biclat* (lângă Iara), zece familii de religie greco-catolică au trecut la „unitari“ din Iara. Se zice, că de aceea și-au părăsit legea și neamul, pentru-că tinărul preot de acolo în anul trecut a fost îndemnat pe locuitorii din comunele ce le administrează (*Biclat* și *Surdu*) ca să facă la învățător salariu de 300 fl., ca școala să nu ajungă în mâna statului. În câțiva dintre poporeni au fost în contra acestui lucru, dar' nu din nepricepere, ci din răutate și pizmă. Un *Ungur* din Iara li-a zis că să nu facă salariu numai

de 100 fl. și cele 200 fl. să le ceară dela stat, că și așa plătesc ei destule nevoi și dacă pot așa, apoi pentru-ce să plătească din punga lor“.

Noi nu putem decât să deplângem pe acești oameni rădăciți, cari se fac de risul lumii românești. Să-și părăsească legea și neamul la sfatul unui Ungur.

„Dle redactor, — așa ne scrie omul nostru. — Ni-e rușine de lume pentru faptul acestor oameni, căci împregiurul nostru nu sânt numai în Iara Unguri (cam jumătate comuna), apoi toate satele de-arîndul sânt curat românești și ni-au făcut o rușine de nu se poate spune.

Acum deodată le retac numele acelor rădăciți, însă de nu se vor întoarce — apoi li voi spune să-și stie toată lumea, și să se ferească de ei, ca de un duh necurat.

Itimen. Tinărul Remus Bortoșiu, învățător în T.-Petrovoselo, și-a incredințat de fiitoare soție pe domnișoara Emilia Sarmeș din T.-Civin.

Măntre întemelată. În zilele trecute veni în redacția noastră un țeran deștept, *I. Dragici* din *Sadu*, și ne spusă, că umblând preotul cu crucea în ajunul de Bobotează la casa lui din întemplantare află ușa încuiată. Aceasta de loc nu s'a întemplantat din reavoință, ci preotul pornise foarte de vreme, încât n'au putut face socoteala că va ajunge așa iute la ei. Așa fiind, dînsul s'a dus în magazin să încarce ceva lemne, cărănușea se duse la nănașa sa. Pe lângă toate aceste preotul în ziua de Bobotează îl vesti înaintea bisericii: că este un păgân și vameș. Aceste vorbe l-au vătămât adânc. Mai multă prudență pastorală părinte, că eată ispita bate la ușă.

Fanatism hongarezesc. Ni-se raportează, că învățătorilor, cari în anul trecut au fost chemați la deprindere de arme în *Murș-Oșorhei*, din simpla pricină că au cântat *Doina* lui *V. Lucaciu* și alte hore românești au fost chemați la raport și colonelul *Hoffbauer* Istvan a tractat cu ei ca cu niște criminaliști, oprindu-i ca să nu cuteze a cânta nici o doină românească pe pământul ungurec. Atâta n'a fost destul, ci l'a îndrumat să părăsească țara și să cânte pe pământul României libere hore românești. Nu s'a îndestulit nici cu

atâta, ci a luat protocol cu învățătorii, ca trimițându-se la comanda generală prin general învățătorii a fost declarați de astă dată nevinovați, protocolul însă l'a strâpus la judecatoriile civile. În această afacere învățătorul *Avram Giurgiu* din *Deda* a și fost ascultat în 19 Ianuarie de către judele *Kapczka* din *Reghinul-Săsesc*, fiindcă protocolul de ascultare a fost luat în limba ungurească, învățătorul nu l'a scris. Despre rezultat vă afla mai târziu.

Om fără credință. Din Iablaș ni-se împărtășește, că judele comunal *Parvonescu* în ziua de Bobotează, când sunetul clopotelor toți creștinii alergau la biserică, pornise în comună, ca să execute. Între alții *Ilie Vulpeș* a fost întors din casă cum mergea la biserică ca să stea înaintea judeului ca unul asupra căruia fără ceva mersese a sechestra. Unicul fapt, că în ziua așa mare sârbătoare a pornit a tulbura pacea și liniștea poporului credincios arată, că delo de sub întrebare este adevărat păgân care de Dumnezeu nu se teme, de oameni se rușinează.

„Vulturul“. Cino vrea să petreacă bine, cu mult haz, să se aboneze la foaia de chipuri frumoase, ce apare în *Oradea-mare* numită „Vulturul“, al cărei redactor este *Justin Ardelean*, un tinăr foarte harnic, care știe să te facă să rzi măcar pe patul moarte. Și nici nu o scumpă foaia această.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale *Achim Cristea* în *Balomir*. Atari lucruri să scriu în versuri. Scrie pe scurt în proză și apoi vom publica.

D-sale *Alexandru Lupu*, în *Bucium-Poeni*. Veți scrie d-tale, și al d-lui *Moise Pratia*, vom căuta să publicăm în foisoră, dar' să aveți puțină răbdare.

D-lui *I. O.* în *Cunța*. Serviciul de aceluia d-ta ne ceri nu putem face.

Unul plugar în *Berecuța*, (*Bănat*). Ceea ce scrii d-ta despre pricina cu judele-mare *T. Jolian* și judele mic *Costa Roșu* nu se poate pune în foaie. E lucru uit și păcătos. Scrie-ne despre lucruri mai frumoase.

D-sale *V. Florea* în *Săcărâmb*. Poeziile d-ta nu se pot publica.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrelu Baltă*.
Proprietar: Pentru *T. L. Albin* sub sechestra *Iosif Marschall*.

Câte am pus mai de cu seară
Toate bine se-apucară.

Bade din dragostea noastră
A n'florit un pom în coastă
A n'florit și n'o legat
C'a știut că ne-am lăsat.

Du-te dor pe sub răzor
Da nu trece pe ogor
Că te-a vedea oare-cine
Și-a zice c'ai fost la mine.

Du-te dor și eară vină
Nu mă lăsa 'n țeară străină
Du-te dor și eară 'ntoarnă
Ori-și-când până la toamnă.

Du-te dor cu carțele
N'astepta căruțele
Că căruțele s' departe
De dorul mândrii 'ncărcate.

Din Minis

culese de *G. Bencșoreanu*, june.

Frunză verde și-o nua
Dare-ar D-zeu să dea
Să fie pe voia mea,
Mândră de nu mă iubești
Ca ceara să 'ngalbinești
Ochii tăi negri și vii
Să se strângă ca faclii
Buza ta cea rozioară —
Suspinele s'o omoară
Păru-ți negru și stufos
Vânturile țipe-l jos,
Trupul tău fraged și 'nalt
Uște-se ca-un băț de braț
Să umbli din casă 'n casă
Inima să-ți fie arsă
Să vii și la pragul meu
Să te miluesc și eu
Când 'mi-a fi ospetul lele
Să stringi stîlpul porții mele
De 'ntristare și de jele
Să te-ajungă-un dor din greu

Să saruți și pragul meu,
De-oi ești la mine 'n poartă
Tu să zaci acolo moartă
Cu miros din trupul tău
Să mă otrăvesc și eu.

Alunel cu multe-alune
Ca mândra mea nu-i în lume
Frumoasă și fără nume,
Strugurel cu boaba rară
Ca mândra mea nu-i în țeară

Într'un nuc cu frunza rară
Cântă-un cuc de se omoară
Mai în jos la rădăcină
Cântă-o pasăre străină
Care-și teme cuibuțul
Ca mândra drăguțul
Și-și respiră penele
Ca mândra sprîncenele.

LOTERIE.

Tragera din 12 Februarie n.
Brünn: 46 42 34 88 36
Tragera din 15 Februarie n.
Budapesta: 48 53 49 89 56
Tragera din 19 Februarie n.
Sibiu: 24 85 86 9 72

Tocmai a apărut și se află de
vânzare la librăria Institutului Tipografic
în Sibiu:

CEȘTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR
ȘI
MODURILE SOLUȚIUNII SALE

IN
UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 88 cr. v. a.

La „Institutul Tipografic“ în
Sibiu se află de vânzare:

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

Portretul domnului

Dr. V. LUCACIU.

În mărime de 38×28 cm.

Cu 50 cr.

TABLOUL

Deputațiunii române la Viena.

Cu 2 fl.

TABLOUL

CONFERENCEI NAȚIONALE.

În mărime 33×50 cm.

Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin
postă fl. 1.70.

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Tabloul apărătorilor.

Cu 3 fl.

TABLOUL

BIUROULUI DE PRESĂ.

Cu 3 fl.

„**VICTORIA**“
INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII IN ARAD.

Încheierea compturilor pe anul 1895.

Bilanțul pro 1895:

Active:		Pasive:	
Cassa în numerar	25675 49	Capital social:	
Bon în Giro-Conto	374 70	3000 acții à 100 fl.	300000 —
Cambii în portofoliu	852486 53	Fondul de rezervă al acționarilor	84003 86
Împrumuturi ipotecare	318931 —	Fondul de pensie al funcționarilor	5450 23
Avansuri pe efecte	7039 —	Depuneri spre fructificare	856234 71
Casa institutului Strada Archiducele		Diverse conturi creditoare	3510 57
Iosif Nr. 2 și alte realități	61311 87	Dividendă neridicată	476 —
Efectele proprii	4745 21	Contribuție după interesele depuneri-	
Diverse conturi debitoare	27171 79	lor sem. II.	1913 10
Interese transitoare restante	8686 40	Inerese transitoare anticipate pe 1895	14244 27
Mobilier fl. 2932.94		Profit transpus din 1894 fl. 3405.79	
după amortisare de 10%	293.29	Profit net	39823.61
	2639 65		43229 40
	1309061 64		1309061 64

Contul profitului și perderilor:

Eșite:		Întrate:	
Interese:		Interese:	
pentru depuneri spre fructificare	38'32 12	dela cambii fl. 70328.90	
Spese:		" împrumuturi hipot. " 26944.26	
Imprimare, registre, recușite, de can-		" avansuri pe efecte 736 86	98018 02
celarie, lemne lumină, diverse	9703 57	Venitul efectelor proprii	203 40
Contribuție directă și 10% dare la in-		Chiria	3100 37
teresele depun. chiria	7314 33	Venitul transpus din 1894	3405 79
Salarie	8706 66		
Porto	1841 49		
Amortisare din mobilier . fl. 293.29			
la cambii 1093.72	1392 01		
Venitul transpus din 1894 3405.79			
Venitul net 39823.61	43229 40		
	104722 58		104722 58

Arad, 31 Decembrie 1895.

Oncu m. p.,
director executiv.

S. Raicu m. p.,
secretar.

Diracțiunea:

Dr. Vuia m. p., Georgiu Lazaru m. p. Ciorogariu m. p.
președinte.

Karátsonyi m. p. V. Mangra m. p. I. Papp m. p. Dr. Ciacian m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul present și 'l-am aflat exact.

Arad, 8 Februarie 1896.

[737] 1—1

Comitetul de spraveghere:

Petru Truța m. p., Georgiu Feier m. p. Georgiu Popoviciu m. p.
președinte.

Vasiliu Papp m. p.

Petru Grozdea m. p.

Prăvălia industriașilor români din Sibiu,
Strada Cisnădiei Nr. 27.

Avem onoare a aduce la cunoștință onoratului public, că cu in-
ceputul lui Februarie am deschis pentru servirea publicului o

BĂCĂNIE

sub firma însoțirii noastre.

Legăturile însoțirii noastre cu principalele case și fabrici din
țările străine și patrie, cunoștințele practice a conducătorului prăvăliei
ni-a pus în plăcuta stare ca să putem oferi și servi onoratului public
cele mai bune și proaspete mărfuri de băcănie, cu prețuri moderate.

Ne-am îngrijit, că măiestrii români de profesiune pantofari și
cismari din magazinul nostru să poată cumpăra tot felul de pei și
articli trebuincioși, în aceste măiestrii cu prețuri cât se poate de moderate.

Asigurând pe onoratul public despre serviciul prompt și acurat,
totodată cerem binevoitorul sprigin, cu deosebită stimă și considerațiune

Diracțiunea

Însoțirii de credit și depuneri a industriașilor români
din Sibiu.

Lămuriri pe seama posesorilor de licență pentru măsurarea de beuturi.

Aflând dela mușterii nostri, că posesorii de licență pentru măsurarea beuturilor îndură mai multe șicane din partea arăndașilor de încassare a taxelor pentru beuturi spirtoase, ne vedem îndemnați a face cunoscute următoarele împregiurări:

1. Posesorul de licență nu stă în nici o legătură cu arăndașul de încassare a taxelor și își poate procura beuturile de ori-și-unde, este însă obligat numai a duce beuturile la locul destinat înaintea arăndașului și a solvi taxa legală, care este pentru spirt pro hect. de 100%—15 cr., ear' pentru rachiu 4 fl. 50 cr. de hect., dacă acela nu trece peste 30%.

2. Posesorul de licență nu este constrins a produce arăndașului o socoteală sau dare de seamă despre beuturile insinuante, dar' arăndașul este constrins a constata tăria beuturilor cu ajutorul unui alcoolometru corect și a socoti în urma constatării darea de măsurare.

3. Beuturile pentru cari s'a încassat darea cu arăndașul nu le mai poate sigila la nici o întâmplare. [776] 1—1

De altcum subsemnata firmă se oferă a da fiecăruia și ori și-când deslușirile de lipsă.

Sibiu, 18 Februarie 1896.

George Schenker u. Sohn,
fabrică de spirt, Sibiu.

Săminte de primăvară.

Măzărice, ovės, trifoiu, sămënța de cânepă, fasole, mozere, linte și orz, precum și tot felul de fainării și faină roșie pentru porci și vite în calitate primă oferăază cu prețuri moderate magazie de fainărie și de bucate. [716] 2—6

Vânzare en gros și en detail.

Nicolae Vidrighin și Comp.,
Sibiu, Piața-mare Nr. 20.

În atelierul „Institutului
Tipografic“ din Sibiu
se primește

Un culegător-tipograf.

Condiție sigură.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

președinte al „Reuniunii române de agricultură din
comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Pentru „Institut Tipografic“ T. Liviu Albini sub sechestru: Iosif Marschall.

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĚLIȘTE

Convocare.

P. t. membrii „Căsei de păstrare (reuniune) din Seliște“ se convoacă la ședința

adunării generale ordinare,

conform §-lui 15 din statutele reuniunii pe Duminică în 1 Martie st. n. 2 ore p. m. în sala cea mare a școlii române gr.-or. din Seliște, pe lângă următor:

Program:

1. Raportul general al direcțiunii și propunerile acesteia.
2. Raportul consiliului de inspecțiune și eventuale propuneri.
3. Staverirea bilanțului cu 31 Decembrie 1895 și distribuirea profitului.
4. Regularea salariilor funcționarilor.
5. Alegerea membrilor direcțiunii conform §-lui 16 din statute.
6. Alegerea membrilor consiliului de inspecțiune conform §-lui 20.

Din ședința direcțiunii „Căsei de păstrare“ ținută la 12 Februarie 1896.

[726] 2—2

Direcțiunea.

Bilanțul „Căsei de păstrare (reuniune) în Seliște“ pe al XII-a an de gestiune 1895

Contul bilanțului:

Active:		Pasive:	
Cassa în număr.	fl. 11270.43	Depunerile membrilor (capital social)	fl. 10300.—
Împr. pe oblig. cu cavenși	153616.80	Fondul de rezervă	17786.87
Împrumuturi hipotecari	105146.—	Fondul de bluefaceri	8075.84
Efecte publice	11450.—	Depuneri spre fructificare	246095.17
Credite de cont-curent	6871.90	Interese anticip. pro 1896	2318.89
Diversi debitori	569.64	Diversi creditori	286.88
	292824.75	Profit transpus din 1894	50.15
		Profit net	7410.95
	292824.75		7461.10

Contul profitului și perderilor:

Debit:		Credit:	
Interese:		Profit transp. din 1894	50.15
pentru depun. spre fructificare	fl. 9547.27	Interese:	
de escompt	187.59	dela împrumut. pe oblig. cu cavenși	fl. 12374.40
	9734.77	dela împrumuturi hipot.	7194.16
Spese:		dela efecte publice	187.78
a) salare și mărci de prezență	0. 1359.65	dela credite de cont-cur.	120.46
b) imprimare, registre, re-cuisite de scris, diverse	805.79	Provisiuni	117.10
	2165.44	Taxe de transcriere și porto	5.00
Contribuțiune:			
directă	fl. 762.84		
10% după interese la dep.	805.16		
echivalent și darea drum.	73.54		
competență de timbru și arunc. cottenze	102.49		
	1744.03		
Profit net	7461.10		
	21105.34		21105.34

Seliște, în 31 Decembrie 1895.

Dr. Nicolae Maier m. p.,
președinte.

Nicolae Neamțiu m. p.,
secretar.

Nicolae Mosora m. p.,
casar.

Constantin Herția m. p.,
comptabil.

Dr. Nicolae Calefariu m. p., Bucur Comșia m. p., Ioan Comșia m. p., Nicolae Pelligrad m. p.
membru al direcțiunii membru al direcț. membru al direcț. membru al direcțiunii

Subsemnatul consiliu de inspecțiune am examinat bilanțul prezent precum contul profitului și al perderilor și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Ioan Banciu m. p. Dumitru Lăpădat m. p. Aron Gogonea m. p.
Ilie Hociotă m. p. Ioan Comșia m. p.

Se află de vânzare la „Institutul Tipografic“ în Sibiu

Călindarul „Lumea Ilustrată“

pe anul 1896

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cruceri, împreună cu porto post

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall